

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Projectplan vervanging poldergemaal Rhijnenburg

Projectnummer: DIG-10878

**Projectplan op basis van
Artikel 5.4 van de Waterwet**

Inhoudsopgave

Inhoud

0.	Samenvatting	3
1.	Inleiding en leeswijzer	4
2.	Projectopdracht (wat gaan we doen).....	5
2.1	Aanleiding en doel van het project.....	5
2.2	Wat is een projectplan?.....	5
2.3	Locatieschets	6
2.4	Huidige situatie	7
2.5	Toekomstige situatie.....	9
3.	Beleidskader (waarom gaan we het doen)	10
3.1	Rijnlandsbeleid.....	10
3.1.1	Peilbesluit voor de Rhijnenburgerpolder	10
3.1.2	WaterBeheerPlan5 (WBP5)	10
3.1.3	Nota bemalingsbeleid	11
3.1.4	Ecologische werkprotocollen	11
3.1.5	Visie vismigratie	11
3.2	Gemeentelijk beleid	11
4	Projectuitvoering (hoe gaan we het doen).....	12
3.3	Uitgevoerde onderzoeken relevant voor de demping	12
3.4	Uitgangspunten.....	13
3.4.1	Planning en aanbesteding.....	13
3.4.2	Randvoorwaarden	13
3.5	Realisatie	13
3.6	Onderhoud	13
4.	Consequenties voor derden en beperking nadelige effecten	14
4.1	Impact op de omgeving	14
4.2	Beperking nadelige effecten.....	14
4.3	Nadeelcompensatie	14
5.	Besluitvormingsprocedure	15
	Bijlage 1. Voorontwerp Rhijnenburg	16

0. Samenvatting

Doelstelling van de Waterwet is het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. Om dit goed uit te kunnen voeren is het essentieel dat alle gemalen de juiste capaciteit hebben en dat ze in een goede onderhoudsstaat zijn (voldoende beschikbaar en betrouwbaar).

Aan de hand van een inspectieprogramma en meldingen uit het veld is een Lange Termijn Asset Planning (LTAP) voor de gemalen opgesteld. De gemalen uit de LTAP worden één voor één gerenoveerd.

WW-19 is het peilgebied van de Rhijnenburgerpolder (Compartiment 19). Deze polder wordt bemalen door het poldergemaal Rhijnenburg aan de Galgweg (naast nr. 6) te Alphen aan de Rijn. Dit gemaal is aangelegd in 1988 en wordt in 2021-2022 gerenoveerd.

Rijnland gaat het gemaal op dezelfde locatie vervangen. De capaciteit van het huidige gemaal is 65 m³/min. De capaciteit van het nieuwe gemaal zal 55 m³/minuut worden. Het is een complete vervanging van huidig vijzelgemaal door een nieuw vijzelgemaal.

Om de watersystemen goed te beheren, moet Rijnland actuele peilbesluiten voor zijn polders hebben. De Rhijnenburgerpolder kent een 3-tal vastgestelde peilbesluiten. De renovatie van het gemaal geeft geen wijzigingen in deze peilbesluiten.

In dit projectplan leest u uitgebreid over de werkzaamheden van het hoogheemraadschap.

1. Inleiding en leeswijzer

Het hoogheemraadschap van Rijnland (Rijnland) is verantwoordelijk voor het beheer van watersystemen in zijn beheergebied. Voor het verbeteren van de waterhuishouding kan het nodig zijn dat maatregelen worden getroffen. Deze maatregelen bestaan in dit geval uit het wijzigen van waterstaatswerken.

- Hoofdstuk 2 behandelt wat we gaan doen
- Hoofdstuk 3 behandelt waarom we het doen
- Hoofdstuk 4 behandelt hoe we het doen
- Hoofdstuk 5 behandelt consequenties voor derden en beperking nadelige effecten
- Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de procedure die wordt gevolgd om het projectplan vast te stellen

2. Projectopdracht (wat gaan we doen)

2.1 Aanleiding en doel van het project

Dit project draagt bij aan de verwezenlijking van de in artikel 2.1 van de Waterwet genoemde doelstellingen.

Het poldergemaal Rhijnenburg is gelegen aan de Galgweg (naast nr. 6) te Alphen aan de Rijn. Dit gemaal is aangelegd in 1988 en wordt in 2021-2022 gerenoveerd. Het gemaal bemalt de Rhijnenburgerpolder, welke voornamelijk bestaat uit grasland en bebouwing van het dorp Hazerswoude-Rijndijk.

Doel van dit project is dat het gemaal na uitvoering van de werkzaamheden is uitgerust om o.b.v. uitsluitend normaal dagelijks onderhoud 15 jaar probleemloos te functioneren. Dit betekent het vervangen van specifieke onderdelen en aantonen dat deze vervangen onderdelen 15 jaar lang functioneren zonder vervangingsonderhoud.

Door deze maatregel worden de volgende doelen gerealiseerd:

- Bedrijfszekerheid van de bemaling
- Voldoen aan de huidige wet- en regelgeving

Na realisatie van dit project kan de bemalingscontinuïteit van het gebied worden gegarandeerd. Wateroverlast treedt na renovatie van het gemaal alleen op in uitzonderlijke situaties. In die gevallen stelt Rijnland het calamiteitenplan in werking en heeft Rijnland op dat moment een inspanningsverplichting om wateroverlast te voorkomen.

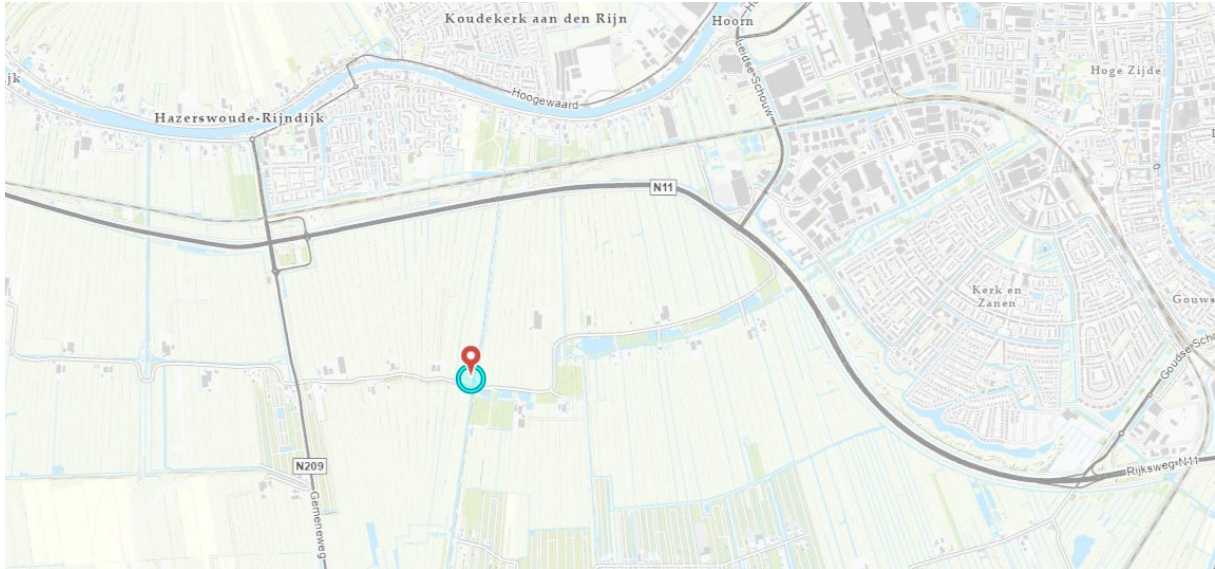
2.2 Wat is een projectplan?

Op basis van artikel 5.4 van de Waterwet dient voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk een projectplan vastgesteld te worden. Waterstaatswerken die in dit geval gewijzigd of aangelegd worden zijn de gemalen (sloop en nieuwbouw) en het oppervlaktewaterlichaam (demping en compensatie). Op grond van het tweede lid van artikel 5.4 dient een projectplan tenminste het volgende te bevatten:

- een beschrijving van het betrokken werk
- de wijze waarop het wordt uitgevoerd en
- een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

2.3 Locatieschets

Het poldergemaal Rhijnenburg is gelegen aan de Oostvaart (boezem van Rijnland) ten zuidwesten van Alphen aan de Rijn, tussen Hazerswoude-Rijndijk en Hazerswoude-Dorp. Het gemaal ligt in landelijk gebied en is te bereiken van de N209 via de Galgweg. (zie afbeeldingen 1 en 2).

Afbeelding 1. Locatie Rhijnenburg

Afbeelding 2. Luchtfoto 2020; pijl wijst naar gemaal Rhijnenburg

Het poldergemaal Rhijnenburg is verantwoordelijk voor het bemalen van de gehele Rhijnenburgerpolder (Compartiment 19, Peilgebied WW-19)) naar Rijnlandsboezem (zie afbeelding 3).

Afbeelding 3 Peilgebied Rhijnenburgerpolder

Het gemaal bevindt zich binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Alphen aan de Rijn. Het terrein waarop het gemaal zich bevindt is in eigendom van het Hoogheemraadschap van Rijnland (zie afbeelding 4). De renovatie vindt plaats binnen de contouren van dit eigendom.

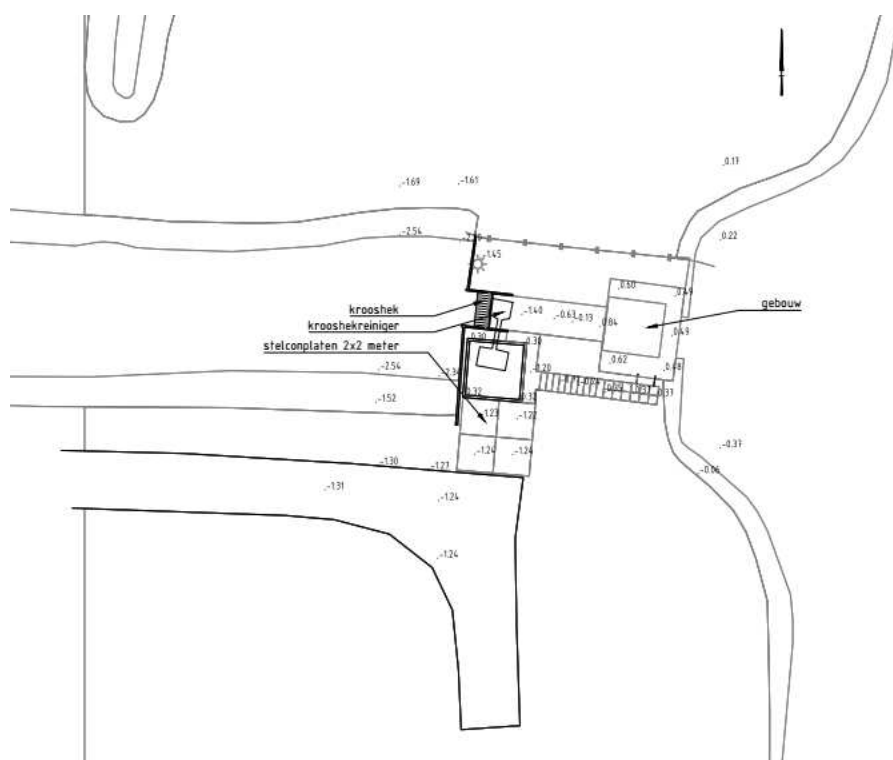
Afbeelding 4 Eigendomssituatie van het poldergemaal Rhijnenburg

2.4 Huidige situatie

Het huidige gemaal is een vijzelgemaal (zie afbeelding 5 en 6). De maximale capaciteit van dit gemaal is 65 m³/minuut. Na de renovatie zal deze capaciteit liggen op 55m³/minuut . Zie verdere toelichting in par 3.1.3.

Afbeelding 5 Poldergemaal Rhijnenburg – foto huidige situatie

Afbeelding 6 Poldergemaal Rhijnenburg – schets huidige situatie

2.5 Toekomstige situatie

Voor het nieuwe gemaal is een voorontwerp opgesteld. In een latere fase (vanaf 3^e kwartaal 2021) zal een detailontwerp worden gemaakt door de opdrachtnemer die ook de renovatie zal uitvoeren. In bijlage 1 is het voorontwerp van gemaal Rhijnenburg weergegeven.

3. Beleidskader (waarom gaan we het doen)

3.1 Rijnlandsbeleid

Bij de renovatie van het project "Poldergemaal Rhijnenburg" is het volgende Rijnlandse beleid relevant:

- Peilbesluiten Rhijnenburgerpolder
- WBP 5
- Nota bemalingsbeleid
- Ecologische werkprotocollen van Rijnland gebaseerd op de Flora- en faunawet (nu: Wet natuurbescherming)

3.1.1 Peilbesluit voor de Rhijnenburgerpolder

Het gemaal Rhijnburgerpolder bemaalt het gehele peilgebied Rhijnburgerpolder. De polder bestaat uit een 7-tal peilvakken, verdeeld over een 3-tal peilbesluiten. De renovatie geeft geen wijziging in de peilbesluiten.

- peilvakken WW-19A, 19B, 19D, 19E, 19F.
De verenigde Vergadering van het waterschap Wilck & Wiericke heeft op 27 juni 2001 het peilbesluit voor de Rhijnenburgerpolder, weer vastgesteld. Op 8-10-2002 heeft de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedkeuring gegeven aan dit peilbesluit.
- Peilvak WW-19G
De Verenigde Vergadering van het hoogheemraadschap van Rijnland heeft op 11 juni 2003 het peilbesluit voor de Rhijnenburgerpolder 19C vastgesteld. Op 25-9-2003 heeft de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedkeuring gegeven aan dit peilbesluit.
- Peilvak WW-19C
De Verenigde Vergadering van het hoogheemraadschap van Rijnland heeft op 13 juni 2012 het peilbesluit voor de Rhijnenburgerpolder – polder Westgeer partiële herziening peilvak WW-19c vastgesteld.

3.1.2 WaterBeheerPlan5 (WBP5)

Elke zes jaar leggen waterschappen het beleid en de aanpak die noodzakelijk zijn om de watertaken goed te kunnen uitvoeren, vast in een zogeheten waterbeheerplan. In het vijfde waterbeheerplan (WBP5) is richting gegeven aan het waterbeheer in de periode 2016 -2021.

Dit renovatieproject valt onder het thema Voldoende water van het WBP5; wij houden het watersysteem in stand. Rijnland streeft ernaar om alle kunstwerken (waaronder gemalen) in het watersysteem in 2027 op orde te hebben. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- We doen dit tegen zo laag mogelijk kosten en maken daarbij continu de afweging tussen functie, risico's en levensduurkosten. Dat noemen we Assetmanagement.
- Daarbij kijken we ook of onderhoud, binnen bepaalde kaders, niet beter door anderen kan worden gedaan. Bijvoorbeeld via blauwe diensten.

- We doen dit zo duurzaam mogelijk: in materialen, energieverbruik en invloed op de omgeving.

3.1.3 Nota bemalingsbeleid

Rijnland hanteert voor de (ontwerp)capaciteit van poldergemalen de bemalingsrichtlijnen (Nota bemalingsbeleid, geactualiseerd in 2020). Met de bemalingsrichtlijnen wordt een eerlijke verdeling bereikt van de afvoercapaciteit van de polders op de boezem.

In het algemeen geeft Rijnland poldergemalen geen hogere afvoercapaciteit dan volgt uit de bemalingsrichtlijnen, omdat anders het boezemsysteem te zwaar wordt belast en er daar knelpunten kunnen ontstaan. Als er specifieke omstandigheden zijn in een polder kan Rijnland besluiten om van de bemalingsrichtlijnen af te wijken.

Bij gemaal Rhijnenburg heeft het huidige gemaal een hogere capaciteit dan uit de bemalingsrichtlijnen volgt (65 i.p.v. 55 m³/min). Er zijn in deze polder geen omstandigheden die om een hogere afvoercapaciteit vragen. Daarom heeft Rijnland besloten om bij de renovatie/nieuwbouw van het gemaal de capaciteit terug te brengen naar de capaciteit die volgt uit de bemalingsrichtlijnen.

3.1.4 Ecologische werkprotocollen

De Wet natuurbescherming ziet toe op de duurzame instandhouding van planten en diersoorten in Nederland. De wet kent een aantal verbodsbepalingen, maar ook voorwaarden waaronder bepaalde handelingen mogen plaatsvinden. De werkprotocollen 9 t/m 13 van Rijnland zullen voor dit project worden nageleefd teneinde schade voor flora en fauna te voorkomen.

3.1.5 Visie vismigratie

Rijnland streeft naar het bevorderen van vismigratie tussen Rijnlands boezem en de polder. Dit beleid is vastgelegd in de 'Visie vismigratie' (17 mei 2018). In dit kader streeft Rijnland er ook naar alle gemalen visveilig te maken. Het nieuwe vizelgemaal van Rhijnenburg wordt daarom visveilig uitgevoerd.

3.2 Gemeentelijk beleid

De beheersverordening Buitengebied Rijnwoude 2015 van de gemeente Alphen aan de Rijn op deze locatie van toepassing. De Rhijnenburgerpolder is onderdeel van het zuidelijk veenweidegebied dat wordt gekenmerkt door openheid en heeft grasland als grondgebruik. Het gebied is voornamelijk in gebruik bij grondgebonden veehouderij.

De polder heeft een dubbelbestemming Archeologie met een gemiddelde verwachtingswaarde 4. Zie verder par. 3.3. Cultuurhistorisch onderzoek.

4 Projectuitvoering (hoe gaan we het doen)

Om de bemaling van het achterliggende peilvak te garanderen wordt het gemaal geheel vervangen door een nieuw gemaal, dit houdt in:

- Sloop van het bestaande gemaal.
- Nieuwe civiele constructie inclusief fundering en damwanden.
- Nieuwe vijzel en aandrijving (motor).
- Nieuwe elektrische installatie, aansturing en procesautomatisering.
- Het nieuwe vijzelgemaal wordt visueel uitgevoerd.

3.3 Uitgevoerde onderzoeken relevant voor de demping

Om niet voor verrassingen te komen staan en zorgvuldig te werken, zijn diverse onderzoeken uitgevoerd aan en om het bestaande gemaal.

Onderzoek	Status
Milieukundig onderzoek	V.d. Helm
Asbestinventarisatie	Jongejan Asbestinventarisatie; geen asbest
Flora en Fauna onderzoek	Ecoloog Brous Ernst; geen onderzoek nodig
Niet gesprongen explosieven	Bevestiging door Saricon
Cultuurhistorisch onderzoek (archeologische waarden)	n.v.t.
Onderzoek kabels en leidingen	Oriëntatie Klic-melding 10-05-2019

Milieukundig onderzoek

De bodem (grond en grondwater) ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn maximaal licht verontreinigd met de geanalyseerde parameters. Op het maaiveld en in het opgeboorde materiaal zijn visueel geen asbestverdachte (plaat)materialen aangetroffen. De indicatieve bodemkwaliteitsklasse betreft -Altijd toepasbaar-. De indicatieve bodemkwaliteitsklasse voor PFAS betreft landbouw/natuur.

Asbestinventarisatie

Het gemaal en bijbehorende onderdelen zijn geïnventariseerd op aanwezigheid van asbest. Daaruit is gekomen dat in het gemaal geen asbest is aangetroffen

Flora- en Fauna- onderzoek

Voor de renovatie van het gemaal is geen Flora- en Faunaonderzoek nodig. De "Water werkzaamheden" zijn klein, waardoor onderzoek naar beschermde weekdieren niet nodig is. Het huidige metalen gebouw is ook niet geschikt voor vleermuizen, jaarrond beschermde vogelnesten en muurplanten. Werkzaamheden hebben ook geen negatief effect op beschermde amfibieën, insecten, planten, reptielen, vissen en grondgebonden zoogdieren.

Niet gesprongen explosieven

Op basis van de geraadpleegde bronnen, de beoordeling en evaluatie van de indicaties is vastgesteld dat het onderzoeksgebied niet betrokken is geweest bij oorlogshandelingen waarbij conventionele explosieven (CE) zijn ingezet tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het onderzoeksgebied is niet verdacht op CE.

Cultuurhistorisch onderzoek

Het gebied kent volgens het Parapluplan Archeologie van de gemeente Alphen aan de Rijn een waarde Archeologie 4 (WA 4): middelhoge verwachtingswaarde. Het

veenweidegebied is een laaggelegen komgebied dat dooraderd is door smalle (crevasse)geulen. Dit gebied heeft potentie voor archeologische sporen, maar deze zijn tot op heden niet aangetroffen. Gezien de vrijstellingsgrens is er geen noodzaak tot archeologisch onderzoek.

Onderzoek kabels en leidingen

Door middel van een oriëntatie KLIC-melding is bekend welke kabels en leidingen op de locatie liggen. Parallel aan de Galgweg ligt een datatransportleiding en een laagspanningsleiding van Liander. Naar het gemaal liggen een laagspanningsleiding van Liander en een KPN-datekabel. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden indien noodzakelijk in overleg met de eigenaren van de relevante kabels en leidingen maatregelen getroffen waardoor geen schade aan deze kabels en leidingen kan worden veroorzaakt.

3.4 Uitgangspunten

3.4.1 Planning en aanbesteding

De werkzaamheden buiten kunnen starten, waarschijnlijk vanaf Q3 2021, nadat dit projectplan is vastgesteld en daarnaast de overige benodigde vergunningen en toestemmingen verkregen zijn.

3.4.2 Randvoorwaarden

Rijnland heeft gekozen voor een contractvorm waarbij de opdrachtnemer het detailontwerp maakt. Na het goedkeuren van dit ontwerp en zodra zijn uitvoeringswijze bekend is, zal nog een toetsing plaatsvinden door Rijnland om te bepalen of het werk geen negatieve gevolgen heeft voor het watersysteem.

3.5 Realisatie

Er moet nog een aannemer geselecteerd worden voor dit werk. Voordat de aanbesteding hiervoor kan starten moet de werkbeschrijving (contract) gereed zijn. Op basis van het ontwerp en toestemmingen van de gemeente Alphen aan de Rijn, wordt een uitvoeringswijze bedacht. De werkplannen van de aannemer en eventuele grondwateronttrekkingen worden getoetst aan artikel 3.1 van de Rijnlandse Keur en het Waterbesluit.

3.6 Onderhoud

Het beheer en onderhoud van de hoofdwatertgangen en het poldergemaal blijven na renovatie bij het hoogheemraadschap van Rijnland.

4. Consequenties voor derden en beperking nadelige effecten

De realisatie van het project heeft invloed op de omgeving. Bij de uitvoering van de werkzaamheden en de wijziging van het waterstaatswerk worden belangen van derden in het oog gehouden en waar mogelijk worden nadelige effecten beperkt.

4.1 Impact op de omgeving

De werkzaamheden worden uitgevoerd met zo min mogelijk overlast voor de omgeving. Hierbij kan worden gedacht aan het voorkomen van verkeersbelemmering en geluidsoverlast.

4.2 Beperking nadelige effecten

Teneinde nadelige effecten te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken wordt rekening gehouden met diverse belangen.

- Fietzers en omwonenden worden op de hoogte gebracht van de werkzaamheden door middel van bouwboarden.
- Bij de uitvoering van het werk wordt waar mogelijk overlast voor verkeer voorkomen.
- Werkzaamheden mogen geen schade toebrengen aan bebouwing of wegen. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de staat van gebouwen en wegen binnen de invloedzone van het te realiseren werk opgenomen.
- Er zal overdag worden gewerkt en niet in het weekend of tijdens feestdagen.

4.3 Nadeelcompensatie

Vanwege eventuele schadelijke effecten die gepaard gaan met de uitvoering of realisatie van dit project staat het een ieder vrij om met een beroep op artikel 7.14 van de Waterwet en de nadeelcompensatieverordening van Rijnland bij dijkgraaf en hoogheemraden een gemotiveerd en onderbouwd verzoek in te dienen vanwege geleden schade. Dit nadeelcompensatieverzoek wordt door middel van een aparte procedure in behandeling genomen. Na het indienen van het nadeelcompensatieverzoek wordt deze beoordeeld en wordt gezien of er recht bestaat op een tegemoetkoming in de geleden schade.

In plaats van het beperken van schade door middel van een eventueel toe te kennen schadevergoeding kan ook een minnelijke regeling worden getroffen. Rijnland zal hierbij aansluiting zoeken bij eventueel door Rijnland opgestelde nadeelcompensatierichtlijnen.

5. Besluitvormingsprocedure

Dit projectplan is een besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Dit besluit is voorbereid door toepassing van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

Het verloop van de procedure op grond van titel 4.1 ziet er als volgt uit:
Dit projectplan is namens dijkgraaf en hoogheemraden vastgesteld. De vaststelling van dit projectplan is bekendgemaakt in het digitale Waterschapsblad. Het projectplan is in werking getreden na deze bekendmaking. Vervolgens kan gedurende een periode van zes weken door belanghebbenden schriftelijk bezwaar worden ingediend tegen het projectplan bij dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland. Indien bezwaar wordt ingediend volgt een bezwaarschriftenprocedure die uitmondt in een heroverweging van het projectplan door het college van dijkgraaf en hoogheemraden. Uit deze heroverweging volgt een gegrond- of een ongegrondverklaring van het bezwaar. Tegen een beslissing op bezwaar kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de rechtbank Den Haag.

Bijlage 1. Voorontwerp Rhijnenburg

